

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 4. ANULU XI.

Sabiu 13. Ianuaru 1863.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi si Duminca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12. fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu cu literenici, pentru doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu in 10 Ian. „Lloidului de Pest'a“ i se scrie din Vien'a, ca pregatirile pentru diet'a transilvana se voru amana de nou prin legea urcarii contributiunei. Caci pe candu prin p. n. biletu de mana imperatescu dreptulu alegerei se legase de censulu de 8f. dare directa, acum langa cei-ce aveau dreptulu de alegere, se voru adauge si aceia, a caroru contributiune s'au urcatu acum la 8 f. Pentru aceea voru trebui schimbate si completate listele de alegatori dupa norm'a carticelelor de dare, — ceea-ce va cere tîmpu de cate-va septemani. Acum numerulu alegatorilor suie la 80,000; care va fi numerulu lor dupa urcarea contributiunei, fire-se inca nu se pote sci. —

Sabiu in 11. Ian. Mane pertracteza Universitatea natiunei sasesci in siedintia privata afaceri administrative.

Sabiu in 12 Ian. Luni in 14/26 Ian. se va tine o siedintia publica a Universitatii natiunei sasesci.

Astadi in 24. s'a otaritu dotarea preotimei (a careia? Red.) si in Brasiovu. Parochia matre capeta 10 holde pratură si 5 holde fenatia. Gaz. Transs.

Gaz. germ. de Brasiovu aduce scirea, ca numerarea sufletelor de rel. evang., facuta la finea anulu 1862. prin presviteriulu localu, areta rezultate multu mai nefavoritore, decatu cea facuta pe calea administrativa; caci pecandu, in urm'a acestei'a com. biser. evang. numera 8632 suflete, pe atunci, dupa conscriptiunea facuta prin presbiteriu, esu numai 7436, va sa dica ca 1196 mai pucine. Faptulu acest'a „Herm. Ztg.“ etc. — lu comenteza cu laconic'a eschiamatiune: „Si cu tote aceste totusi?!“

Reuniunea agronomica transilvana alese in siedintia sea din 5/17 ale curintei o deputatiune, carea sa aduca Mai Se'e Imperatului multiemita pentru gratios'a declaratiune in privinta drumulu de feru transilvanu, sa recomande starea cea critica materiala a tierei consideratiunei Lui ceii gratrose si sa asterna o rogare pentru properarea desdaunarei urbariale.

Din Clusin se scrie lei „Hermanst. Ztg.“ etc., ca pictorii G. Vastag si I. Urlaki au espusu spre vederea publiculu patru tablouri, care se potu numi opuri artistice, precum si ramele lor de lemnu separe de maiestrulu S. Tradenick. Artistii, dice corespundintele, au de cugetu a espune lucrurile sele catu de curendu si in Sabiu.

Lei „Herm. Ztg.“ etc. i se scrie din M. Vasiarheiu, ca la Tabla Regesca in anulu 1862 au fostu insinuate 4629. processe civile, dintre care se superara prin decisiuni 4451, restara 178; decisiuni a firmatore se adusera 109, se modificara 56, se suspendara 87; recourse se superara 605; plansori sindicatiale 11. Casuri criminale se pertractara si superara: crime 220, delicta 5, prevaricatiuni 29, recourse se superara 37 in casuri de crime si 4 in casuri de del. pte. — In fine se lauda activitatea cea mare a Tablei Regesce si cu deosebire tactulu si circumspectiunea presiedintelui acelei'a, a baronulu Carolu de Apor. —

Sighisiora la inceputulu anulu 1863. Impresiunea, ce o face acestu orasiu asup'a unuia, ce-lu cunosece de mai multi ani si-lu revede acum, o-asiu pote asemenă cu aceea, ce se nasce in cine-va, candu intra dupa catu-va tîmpu intro casa, ce o-a relasatu piina si ndestulata si viia, si acum o regasesce gola, seracita si tacuta. Nerodirea mai multoru ani, greutatea sarcineloru publice, parte, dorere! si crescerea luxulu pe langa scaderea iubirei lucrului, dar mai pre susu de tote stagnatiunea totala a comericiulu si a industriei au produsu o seracia intristatore, carea celu cunosutu mai deapropo o pote vede asiā dicendu cu ochii. Cu deosebire tare au decadiutu pensarii'a, si numerosii maiestri, ce-si sustineau familiile din acesta ocupatiune, acum suntu siliti a-si casciga amar'a bucatica de pane cu lucrulu pe di, parte si cu cersitulu prin o-

rasiu si prin satele vecine. Privirea unei familii, ce pe langa truda incordata nu e'n stare a-si impacă fomea, e ingrozitoare. Collectele, ce se facu ne'ntreuptu pentru acesti nefericiti, d'abia potu alina necasulu in partile lui cele mai nesuferibile. — In atari impregiurari, ori catu partinimu imbratistirea meserieloru, totusi n'amu svatui pre compatriotii nostrii romani a se entusiasma prea tare pentru ele, ci mai bucuros am trage atentiunea lor cu totdeadinsulu asup'a lucrarei pamentulu si i-am indemnă cu tota tari'a la ceea-ce-i am indemnatu si pana acum: Cumperati mosii!

Cu bucuria veduramu frumoșele progrese, ce le face tiner'a noștra scola sub invetiatorii Ioann Ciceiu si Michailu Pacala. Cu deosebire nu potu retace impressiunea cea placuta, ce facu asup'a-mi frumoș'a cantare, ce o esecuteza scolarii scolei populare in legatura cu elevii rom. din gimnasiulu evang. in biserica, carea surprinde si pre concelatiunii nostri sasi. In fine nu potemu a nu lauda si cu asta ocașiune pe de o parte zelulu inainte-statatoriloru bisericesci, pe de alt'a ascultarea poporulu nostru de aici, care avendu pentru scola o datoria vechia de aproape la 2000 f., s'a otaritu a o plati cu lucrulu, carandu adica asiā numitii stânjini ai orasiulu. Multoru comune bisericesci, care nu voru ori nu sciu, cum sa se ajute, li s'aru pote dice: Mergeti de faceti asemenea!

Vien'a. Maiest. Sea Imperatulu au facutu museulu natiunulu croaticu-slavonicu din Zagrabia unu daru de bani in summa de 2000 f. v. a.

Vien'a in 8 Ian. La bursa se suna, ca Austri'a trimite trupe catra marginea Turciei. Cu privire la acesta fama dice „Botschafter“: Faim'a, ce cercula adi la bursa de aici, ca adica Austri'a asiēdia trupe la frontier'a turcesca, fu produsa negresitu de parerea aceea, ce anticipēza desfasurarea reala a evenimentelor. Turcii se pote ca suntu ocupati cu pregatiri de evenimente, ce-i amenintia. Pori'a, dupa parerea noștra, are ore-care cauza de a se pregati si de a cugeta la aceea, ca'n fine totu numai in poterea sea propria se pote radima. Ea si daunele, ce-i provinu dintr'o esistintia basata pe garantii straine, le cunosece prea bine, ca sa nu prinda cea d'antaiu ocașiune, pentru de a-si elupta o esistintia mai neaternata. Prin scutintie straine, mai cu seama prin scutintie date de staturi mai multe, care rivaliseza unulu cu altulu, nu se pote sustine multu nici unu statu. O astfelu de scutintia e numai indelungarea unei catastrofe ne'ncungiurabile. Altfelu se are lucrulu cu acelu ajutoriu, ce se da unu statu din partea unoru aliatu credintiosi, candu statulu acest'a e gat'a-si aperi la n'templeare de asiā si singuru esistintia sea. Nu numai Pori'a insasi, ci si acele poteri, alu caroru interressu cere, ca Turci'a sa esiste, precum suntu Austri'a si Egliter'a, trebuie sa dorēca, ca Turci'a sa easa din pusetiunea sea de minorena, in carea cadiuse prin slabitiunea sea. Incordari de felulu acest'a avemu pote ca sa acceptamu. — Deca mai tardiu in decurgerea lucruriloru s'aru vede nevoita Austri'a la mesuri active, acestea deocamdata s'aru cuprinde numai in asiediarea unu corpu de observatiune la marginea serbesca si romaneasca. Dar faimele despre astfelu de mesuri, cum diseram, acum negresitu suntu pripite. —

Mai in tote dilele aducu diuarele tanguiri despre seracia cea mare, ce amenintia pre meseriaru, mai cu seama pre pensarii in tote partile. In Vien'a'n tote dilele se afla pe la cas'a svatulu sute de astfelu de nenorociti, caror'a d'a

bi li se pôte dá lucrú s' ce-va cascigu dintr'o di pâna 'n-tr'alt'a. Imbucurátore, si indoitu imbucurátore in alári giur-stári, suntu jertfele cele filantropice, ce vedemu aducendu-le pentru fratii sei cei lipsiti unii si alii dintre cei cu dare de mâna. Asiá pitarulu din Vien'a Romanu Uhl s'a oblegatu, a impartí in tóta sambal'a de acum pâna 'n Martiu între acesti seraci câte 600 pâni in daru.

Cestiunea déspre diet'a ungara re'nviia si ocupa iara foile publice per excellentiam. Cátu in sa de aprópe e acestu evenimentu de cea mai mare insemnatate nu numai pentru Ungari'a, ci si pentru monarchi'a intréga, acést'a nu cuteaza nimenea a o profeti. Cu atát'a mai pucinu, cáci in cercurile normative inca nici despre aceea: ca sa se conchiame diet'a ori nu, nu-su limpedite parerile. Pe cându adica Ministrulu de statu starniesce cu totudeadinsulu pentru conchiamaarea dietei, cá sa nu pasiasca de nou inaintea Senatulu imperiatu cu fain'a, ca afacerile cu Ungari'a inca totu stau balta, pe atunci cancellarulu ungaru se nevoiesce a are'a, ca conchiamaarea acestei diete totu n'aru duce la vre unu resultatu, prin urmare aru fi de prisosu. „Press'a“ desbete pe langú acést'a diferentia de pareri si devine in urma la acea concessiune logica, ce ambele politice, venindu in contrastu diametralu un'a cu alt'a, nu se voru puté resolve altfelu decátu esíndu din ministeriu unulu ori altulu din cei doi barbati de statu. Cavalerulu de Schmerling - au Contele Forgach, aceast'a aru fi intrebarea cea imperativa a presintelui celui mai deaprópe. Pentru casulu acest'a foi'a nomita profetiesce resignatiunea contelui Forgach; spera in sa, ca acést'a, convigendu-se despre aceea, ca elu prin conchiamaarea dietei ungare nu pierde nimic'a, va cede drepteloru cerintie ale Ministrulu de statu; earu pre acést'a-lu indémna la moderatiune, aducendu-i aminte, ca Ungari'a nu vine a se tractá cá inimicu, ci cá aliatu gresítu.

Diet'a Austriei de jos u au cercatu a deslegá prin desbateri de mai multe siedintie intrebarea despre usurarea sarcineloru, ce provinu din incuarterarile militare. Eii dara, dupa e spressionea lei „Ost deutsche Post“, i se cuvine meritulu, de a fi adusu o lege pentru tíera. In Diet'a Austriei de susu se superara in siedinti'a din urma mai multe petitiuni de ale comuneloru si se predete unui comitetu proieptulu pentru infiintiarea unui Institutu de creditu pentru pamentulu Austriei de susu. In Diet'a Stiriei se desbatú intrebarea infiintiarei unei facultati medicinale la universitatea din Gratiu. Cu cáta dorinti'a au asteptatu tíer'a plinirea acestei lipse profundu simtite, se potú vedé atátu din fervórea discussiuneloru, cátu si din participarea cea numerosa si viia a publiculu. Cestiunea sa deslegá in modu favoriloru, decretándu-se completarea universitatii din Gratiu prin infiintiarea facultatii medicinale. Multa indignatiune starni protestulu, ce-lu redicá dr. Hlubek in contr'a dorintiei comune, cáci prin realizarea aceleia s'aru imulti, dice, „proletariatulu medicinalu“ si s'ar spori immultirea Iudeiloru in Stiri'a. Cu atát'a mai mare bucuria produce generositatea regimulu, care spesele, ce n'aru ajunge din midilócele tíerei, se oferí ale implini din finantiele statulu. —

In diet'a Boemie i propuse deputatulu Klau dy, ca ablegatii, ce au servitie de statu, ori fiindu diregatori inaintéza in rangú si in leafa, sa se aleaga a dóu'a óra.

Desbaterea au fostu viia si propunerea se priimi.

Lucrarile din Americ'a influintiéza in modulu celu mai tristu asup'a multoru sute de mii de lucratori din tóte partile Europei. O trista ilustratiune a acestui a-deve aducemu astadi si sub rubric'a Franci'a; si in Vien'a si impregiurime multe familii, mai cu sema de pensari, au ajunsu la sépa de lemnú, si neavendu nici ce manéa cu familiile sele, se 'nfatásiédia cu sutele pe la magistratu, spre a cere lucru de díuari. Multi se si intrebuintiaza la caratulu de pietrii, la pardosirea stradeloru, ca dirimarea zidurilor etc.

Ungari'a.

Pest'a 6 Ian. c. v. 1863.

(M. B.) Articolulu de mai adeuna-di comunicatu in „Telegrafu“ si in „Gazeta“ intitulatu „Unu cuventu din Banatu“ dedú oca siune jurnalisticé magiare a face óresicari observari in caus'a Banatieniloru, pentru carea radicaramu

cuventu cu oca siunea faime i latite despre strapunerea II. Sale D. Teodoru Serbu in comitatulu Aradulu.

Jurnalulu oficiosu „Sürgöny“ si „Ungarische Nachrichten“, — cápora astadata li dâm mai mare insemnatate decátu ori cáru i altu jurnalulu, din causa cá suntu oficióse — se incercara a ni dá unu respunsu la reclamatiunea nóstra despre impregiurarea trista, cá cuventulu Monarculu datu unei natiuni credintióse catra tronú, nu e respectatu nici decátu; dicem: ca numai se incercara, pentrucá noi, carii ne-am fostu provocatu la documinte chiare, publice, autentice, nici decátu nu suntemu indestuliti cu unu respunsu nepotrivitu si basatu pe arguminte false, precum e a jurnaluloru susnumite; ba chiaru ni dau o dovéda mai nóua despre sinceritatea si amicitia fratiloru nostri, ni dau se pricepemú: cum intielegu ei indreptatirea egalá!

Lasandu la o parte unele expresiuni mai aspre ale jurnaluloru oficióse, ne réstrengemu numai la esenti'a documinteloru, ce le aduce spre adeverirea cuvinteloru sale; cáci e de insemnatu, ca se provóca si la documentu publicu si autentice?

Insa la ce felu de documentu?

La documentu, care in asl'a privintia nu se tiene de caus'a Banatieniloru de telu, la documentu, despre care noi n'am atinsu nici unu cuventu, si d'in care voescu a ne frange argumintele basate pe altu documentu, care-lu voru cunósce bine si densii.

Noi, candu radicaramu cuventu in caus'a Banatieniloru pentru respectarea dreptulu lorú respectatu de Monarculu insusi: ne-am fostu provocatu la resolutiunea préinnalta din 27. Decemv. 1860. din tempulu incorporárii Banatulu cu Ungari'a, carea ne asiguréza, cá „deregatoriile prin locurile desulocuite de romani se voru suplini prin barbati de nationalitate romana“, si am fostu disu: ca romanii din Carasiu au dreptu de a pretinde se aiba deregatori romani pâna 'n celu din urma!

Si ce dica jurnalule oficióse la aceste?

Ele intorcú lucrulu pe dosu, si dicu: ca noi purceseram dintr'o insielare indoita, candu ne provocaram la diplóm'a din 20 Octomv. 1860, — noi am esplicatu reu diplóm'a, si ca noi n'avem dreptu a pretinde introducerea limbei romane in Comitaturi din caus'a ca in diplóm'a din 20. Octomvre limb'a magiara é dechiarata de oficiósa, si pe lenga tóte ca comunitatile 'si potú alege limb'a afaceriloru sale, nu se pôte deduce si pretinde, cá Comitele Supremu a Carasiulu se fie romanu!“

Dómne Sante! Cum pôte cineva rataci asiá afundu in labirintulu confusiuniloru? dar' vorbit'am noi despre limb'a oficiósa? provocatu-ne-am noi la diplóm'a din 20 Octomvre (precumu diceti DVóstra)? pe diplóma ne am radiematu noi candu am pretinsu, cá Comitele Supr. a Carasiulu se fie romanu? — Ba! noi ne-am fostu basatu pe resolutiunea din 27. Dec. 1860. si n'am vorbitu nici unu cuventu despre limb'a oficiósa.

Deci, de órece documentulu, la care se provóca „Sürgöny“ si „Ungarische Nachrichten“ in desbaterile sale, e cu totul nepotrivitu si neaplicabile in cestiunea presinte: ce e mai firescu decátu ca deducerile facute din diplóma nici nu se potú privi de respunsu la articolulu „Unu cuventu din Banatu.“

Insa nu potemu retacé aceea impregiurare ponderósa, ca jurnalule oficióse de mai susu la intrebarea nóstra: pentru ce nu se pubitea prin Comitaturi resolutiunea din 26 Iuliu 1862 in caus'a limbeloru diferite a Ungariei? ni dau deslusiurea urmatóre:

„Rescriptulu din 26 Iuliu nu e o publicatiune, fara e o ordenatiune indreptata catra oficie; o astu-feliu de ordenaciune nu e datina a o publicá, pentrucá are de scopu numai a dá díreptiune oficielor, si a servi de cinosura deregatoriloru. Deci acést'a e unu obiectu numai internu pentru oficiu.“

Ce sé dicem la aceste? qui s'excuse, s'accuse.

Negám serbatoresce, cá ordenaciunea in caus'a nationalitatiloru s'ar fi datu numai pentru dereptiunea oficielor in a facerile sale. Séu nu sciti DVóstra, cá Monarculu dupa atáté plansori ale romaniloru a demandatu locutientiei reg. sé faca unu proieptu in caus'a nationalitatiloru? Nu vé aduceti aminte, cá acést'a s'a facutu, s'a intaritu, si cá Esc. sa guvernatoriulu Ungariei D. Pálffy cu oca siunea desbaterilor (dupa intarirea resolutiunei) facute asup'a actiuniloru nemagiare in Iun'a lui sept. a. tr. s'a repeditu la Vien'a cu scopu de a

mediloci retragerea rezoluțiunii în privința acțiunilor nemărgiari?

Ordenatiunile (parancs, precum diceti Dvóstra), dacă acele sunt menite numai pentru cînșura în afacerile deregatorilor, nu sunt supuse desbaterilor la dicasterii sîu prin Comitaturi nici candu, cu atîtu mai puțin sunt competenți deregatorii a pune „ad act'a“ o ordenatiune de mare însemnatate că si acésta; căci dacă poporul nu-si scie dreptulu, ce-lu pôte pretinde dela amployati (deregatori) si nu scie ce felu de scrisori se potu face romanesce: atunci nu e de lipsa, că deregatorii sê capete instructiuni în nisce afaceri ce nu e-ista. — Ordenaciunea aceea e destinata pentru publicu, si nici decatu numai pentru deregatori, aceea nu 'i iertatu sê cercuțeze prin căile secrete ala Comitadeloru, deórece aceea e indreptata (Nr 56991) „Catra tóte comunitățile Comitadeloru, Districteloru si a Cetatiloru regesci, deregatorii, suntu indatorati pe lenga responsabilitatea personala“ ca, scrisorile în ori care limba a patriei nu numai că trebué primite, ci si decisiunile sê se dee în limb'a în carea suntu scrise esíbitele.“

Aceste suntu cuvintele rezoluțiunii diá 16 Iuliu 1862, si dacă ast'a ar servi numai de cînșur'a deregatorilor, en spuneti-mi, pentru ce s'a publicatu acele prin comitaturile slavegermane, pentrece s'a pertractatu aceea în congregatiunea publica a Carasiului inca în 15 Octomvre 1862, si în urma pentru ce s'a decisu în Carasiu, ca ordenatiunea (sêu ori cum sê o numimu) sê se traduca pe romanesce, si sê se impartiesca prin tóte comunitățile? Dăbuna sama pentru ca aceea e menita de a fi adusa la cunoscintia publica.

Tare ve 'nsielati, Demniloru redactori officiosi! candu diceti, că, astufeliu de lucruri nu se potu da publicitatii, pentruca ar servi numai de agitari, si ar dá ocaștune la pretensiuni, ce nu se potu implini.“

Noi asia scimu, mintea sanetósa astufeliu ne dictéza, că celu-ce 'si întrebuintiédia dreptulu, nu face nedreptate nimeruia, cu atîtu mai puțin agitéza; nasuintiele ne-in-cetate ale nóstre pentru folosirea libera a limbei romanesce numai în ochii Dvostre suntu agitari, carii nu voiti a face deosebire între „alu meu, si alu teu“, nu voiti a recunósce dreptulu celu mai naturalu alu nostru respicatu si în rezoluțiunea pré-inalta; deregatoriile suntu indatorate a esecutá voi'a sîdemandatiunea Monarchului, nu dela ei aterna aceea, ca pretensiunile nationalitatiloru suntu óre drepte, precum nici aceea, óre potu-se acele implini sêu ba.

Altu-cum noi nu ne tememu că vom peri, „alios nos vidimus ventos“, — trecu'am noi nu odata prin focusi apa, decandu lacuimu într'o tíera. Bunu e Ddieu! si sperámu în elu, că precumu au incetatu cu tempulu certele cele mai versiuante pentru religiune, asiá vor incetá si frecarile nationalitatiloru din Ungaria prin praesa; Ungaria liberala (??) nu-si va mai poté inchide ochii din nántea devisei secolului presinte, si a spiretului democratic (? R.); credem ca si incusitiunile nu peste multu tempu se vor face într'o limba priceputa de partide, precum asta se 'ntempla prin tóte provinciile Austriei; numai aci, în Ungari'a se pôte ivi o cestiune scandalosa, precum tu a avocatului din Orade, a dlui Gozmanu, care voindu a folosí unu documentu romanescu în procesulu seu, fu reiiciatu pe lenga tóte diplomele si ordinatiunile, ce ar trebuí se servésca de cînșura deregatorilor. —

Toemai priimimu nr. 1. din 1863. alu „Concordiei“. Cu schimbarea anului si fó'a acésta schimba redactiunea sea. D. Comite supremu alu comit. Cetatii de pétra, Sigismund Popu de Sionut'a mare, fostulu eii redactoru de pan' acum, resignéza într'unu actu lungu si memorabilu la postulu celu greu, dar si onorificu alu redactiunei, predandu-o acésta în ghibacele mani ale D. Alexandru Romanu, profesorulu de limb'a si literatur'a romána la universitatea r. din Pest'a. Ce sa urámu d. redactoru de pan' acum? Marturi'a consciintiei, ca si-a plinitu datorint'a. Dar d. redactoru celui nou? Perseverantia, curagiu si unu mare gradu de resignatiune.

„Concordia“ ne spune de unu actu frumosu de pietate. Junimea romána din Pest'a a hotaritu, a jelí mórtea dómnei Anastasi'a Pomet'a, démnei socii a dlui Emmanuilu Gozdu, în decursu de dóua septemáni. Frumósa viétia, carea au lasatu suveniru asiá multe si asiá profunde de dorere!

Si laudabile inimi, care suntu capace de astfelu de simtie-minte! —

Negótiatoriulu din Pest'a Simon Wilhelm Schossberger au 'nfiintiatu o fundatiune de 10,000 f. pentru crescerea feteloru militariloru activi nascuti în Ungari'a. Mai. Sea Imperatulu a sanctiunatu acésta fundatiune patriotica, ce va portá numele fundatiune Schossberg'iana, ear Mai. Sea Imperatés'a a primitu protectoratulu asupr'a eii Totdeodata ne spunu jurnalele, ca fundatorulu fu radicatulu rangulu de nobilu ungaru cu predicatulu „de Tornya.“

Bucovin'a.

Daspre a dou'a siedintia a dietei Bucovinei se scrie lei „Ostdeutsche Post.“ Dupa ce se deschise siediti'a, si se citi si priimi protocolulu siedintiei trecute, Procapitanulu de Hormuzachi trecu la impartasirea incurseloru. Dupa ce se citira mai multe petitiuni, baronulu Petrino se sui pe tribuna si refera despre ordinea lucrurilor proieptata de Comitulu Tierei, carea o recomandá a se priimi în tóta estensiunea eii. Conte Amadei recunósce urginti'a unei ordini a lucráriloru, insa cá Commisariu alu Regimului cere mai ántáiu cercarea acelu proieptu din partea unei commissiuni. Dupa votisare maioritatea cere a se predá proieptulu unei commissiuni, carea sa refereze despre elu. Intre desbateri Siefulu tieiei pre-dete Procapitanulu unu etai, ce continea diplom'a pentru insigniulu tieiei, si Procapitanulu impartasi, ca acum Imperatulu a datu si Bucovinei una semnu vediatu alu autonomiei eii, si aduse Mai. Sele daruitoriului multiemita si: Sa traiasca! — la care-lu insoti adunarea. Apoi intrerupse presie dintele siedinti'a pe 10 minute.

Cándu era sa se reia firulu lucráriloru si sase aleaga comitetulu, care sa cerce proieptulu pentru ordinea lucráriloru, se ridicá drépt'a cea feudala, spre a-si resbuná pentru refusarea proieptului lui Petrino. Deputatulu Flondoru, de si se votase odata, cerá a se priimi ordinea lucráriloru enbloc; deputatulu Simonovicu sprijini parerea acésta, si baronulu Petrino se radica, pentru de a-si mai cercá odata noroculu: cându presedintele dechiará, ca dupa votare desbaterile nu mai au locu. Br. Petrino strinse rapede harthiele, ce le avea dinainte, si rastindu cuvintele: „Déca suntemu siliti sa tacemu, nu vomu ajunge la nici unu resultatu!“ parasi sal'a. — Putina rutina de parlamentarismu! —

Despre siedinti'a a irei'a a dietei bucovinene din 20/8 Ian. se scrie lei „Ostdeutsche Post.“ În Comitulu pentru legea comunala alese tóta adunarea: din grup'a orásietoru si a camerei comerciale pre dd. Alth si Backwitz, dia proprietarii mari pre dd. Bendel'a, Costinu si Petrovicu, din comunele satesci pre dd. Iaworski, Púthy, Weinarowicz si Procopowicz. Din partea Regimului se propuse unu proieptu pentru suspenderea patronatului scolasticu întemeiatu prin lege. Eppulu Hackmanu i se dá concedia pâna la 'nceputulu lui Februaru. Acum urméza referat'a despre ordinea lucráriloru si despre alegerile în Comitatu.

„Gazetei Transilvaniei“ i se scrie din Bucovin'a, că clerulu bucovineanu se pregatesce de a 'ntempiná pre Archipastorul seu, Esc. Sea Eppulu Eugeniu Hackmanu la re-ntórcerea sea din Vien'a într'unu modu solennu si ca se facu colecte în diecesa spre scópolu acésta. Numai despre modulu întempinárei inca nu suntu de totu lamurite parerile; căci pecándu unii aru voi a ilumina cladirea consistoriala, pe atunci altii credu a fi mai nobilu si mai cu scopu a se face cu banii adunati o fundatiune pentru tinerimea studiósá, care fundatiune sa pórté numele „fundulu Eugeniu“.

Nr. 7. din „Bucovin'a“ ne aduce sciri mai amănunte despre siedinti'a a dóua a dietei tieiei, care insa preste totu confirma cele impartasite de noi dupa altu isvoru. Acelasi

numera ne comunica si cuventulu d. Procapitanu Eudoxiu de Hormuzachi in tota estensiunea lui; noi-lu impartasiseram on. nostri cititori extractive in nr. trecut.

Principatele romane unite.

In locu de continuare din cuventu in cuventu a ceremonieloru de priimire la anulu nou impartasimu numai extractive, ca M. Sea Domnitorulu a mai priimitu, afara de bransiele si corporatiunile pomenite, si „missiunile“ - terminulu Romanului - franceze, ce se afla in servitiulu Guvernului romanescu pentru disciplinarea armatei, regularea finantieloru si cladirea poduriloru si a drumuriloru; apoi s'au prezentatu oficerii de tote armele ca reprezentantii militiei. La 3 ore dup'amedi au avutu onorea a se presentá dd. agenti si consuli generali, la care actu solenelu asistara Ministrii si statulu-majoru princiaru. Bar. Eder, agentulu si consululu generalu alu Austriei, ca celu mai betranu in corpulu diplomaticu, a portatu cuventulu, la care M. Sea a respunsu:

„Ve suntu adincu recunoscatoriu pentru urarile ce aduceti „atatu persónei Nóstre, catu si pentru prosperitatea Principatelu-Unitu.

„Cu placere amu ascultat pre cel mai vechi din dumneavóstra, ecsprimandu-mi sentimente, ce sciu sa apretiescu.

„Fiti, domniloru pe langa guvernele domniloru-vóstre „organii sincerei mele gratitudine pentru simpatiele necurate, care mi se arata; prin aceasta voiescu a ve dovedi cat „stimezu relatiile, care in totu d'anna amu intretinutu cu dumneavóstra.

„Cá si dumnea-vóstra, credu, ca anulu ce incepe, sa se termine totu asia de norocitu, cá si acelu trecut.“

La 3 1/2 ore se 'nfatisiara capii comuneloru religiuare, catolice, protestantice, armeniane si israelitice, spre a substerne fericitarile sele. Corporatiunea din urma, ce se presentá, fu a banchieriloru si negociatoriloru principali israelitici. —

Unu frumosu esemplu despre talentele si rezultatele in studii ale tineriloru romani din strainatate ne da d. C. Riureanu, elevu alu scóeloru tehnice din Franci'a. Elu in anulu d'antáiu alu petrecerei sele in Franci'a reportá o medalie de brontiu. La Nantes inventá o masina pentru batutulu porumbului, pentru carea i se dede o medalie de argintu. In iérn'a trecuta inventá o alta masina pentru facerea siurufuriloru (tarseloru), carea essaminându-se de o comisiune din Paris, fu dechiarata de lucru nou si eminente si aduse inventatorulu seu o medalie de aur. Acum de curendu vestira díuarele franceze de o alta masina, inventata de tinerulu genialu pentru batutulu gráului, pentru carea priimi de nou o medalie de aur. — Dupa unu essamenu depusu cu succesu bunu d. Riureanu se facu membru alu conservatoriulu si alu mai multoru societáti industriale. —

Germani'a.

O corespondintiá din Turingi'a a „jurnalulu de Dresd'a dice, ca ducele de Coburg inca n'aru fi refusat tronulu grecescu La casu de priimire princ. Alfredunu va succede indata, ci unu regimu va guverná deocamdata tiér'a in numele ducelului.

Franci'a.

Despre starea cea trista, ba desperata, in carea prin resbelele americane au devenitu si lucratorii din Franci'a, ne dau díuarele esemple ingrozitóre; in Franci'a singura 515,000 ómeni, cari traiau din lucrarea bumbacului, suntu amenintati cu perderea pánei de tote dílele.

Turci'a.

De multu cerculeaza prin jurnale vestea, ca Sultanulu e smintitu. Ocorespondintiá privata a lei „Ostdeutsche Post“ indreptéza acésta scire intr' acolo, ca sultanulu, fiindu pe de o parte fórte infocátu pentru binele imperiulu seu, ear pe de alt'a trebuindu sa véda in tota diu'a, ba 'n tota ór'a, cum de tare vinu in decadintiá tote celea din ce in ce mai multu, preste aceea fiindu fórte plinu de sánge, devine cându si cându in furia atât'a de mare, încátu aceea sémena a perdere de minte.

Cá unu documentu la acelu faptu, ca sultanulu nu este smintitu, se póte aduce intre altele si aceea impregiurare, impartasita lui Botschafter din Vien'a, ca pentru cele mai inalte si mai importante posturi in statu Sultanulu au alesu totu barbati de aceea, cari suntu versati in diplomati'a europeana si capaci de a 'ntielege si de a sprijini pre suveranulu seu in incercárele lui reformatorice. —

Itali'a.

Unu Lordu englesescu sa fia 'mbiiatu pre Garibaldi cu o summa grozava de bani pentru glontiuulu celu scosu din piciorulu acestui'a. Garibaldi refusá, respundiendu, ca glontiuulu i-e unu documentu ori de dreptate mare ori de nedreptate si mai mare.

Politi'a au descoperitu in Neapole unu comitetu muratisticu.

Se facura mai multe arestári si se sequestara documinte momentóse, intre care si o epistola scrisa de mân'a lui Muratu.

Greci'a.

Foile ionice con tradicu cu taria la faim'a aceea, ca Ionianii n'aru dori impreunarea cu Greci'a.

Demustratiunile din Zante suntu documinte chiare despre contrariulu. Déca n'au urmatu demonstratiuni imposante, acést'a provine din neicrederea cátra scopurile Engliterei.

Literariu.

Avemu dinainte-ne nr. 1. alu „Aurorei Romane“ si cu acést'a alu antáiuulu jurnalulu beletristicu romanescu din Austri'a. Nr. acest'a aduce 1) o poesia „Catra romane“ de d. Ios. Vulcanu, 2) o novela istorica: Celu de pe urma duce dacicu“ (inceputulu), 3) Unu suspinu la anulu nou 1863, poema de-la d. Iustinu Popfiu, 4) unu june si o juna, novela francésca, (inceputulu), 5) Foisióra cu cununa de noutáti, unu necrologu, literatura, felurite, miscela, din strainatate, din massimele filosofiloru greci, in fine o gacitura de siacu. — Impresiunea, ce o facu primulu numeru asupr'a nóstra, fu placuta: formatulu e octavu mare, harthi'a buna, tipariulu fórte frumosu, — preste totu form'a din afara in assemenare cu alte foi romane se pote numi eleganta. Pretiulu novelorulu se va poté dejudécá numai in urma; poesiele suntu inepurturi laudabile, foisior'a e interessanta si destulu de usióra, mai prea usióra. Numai un'a mica observatiune ne luámu voia a face, ca adica suntu multe eróre de tipariu, care cu atât'a se aréta mai pagubitóre, cu cátu fói'a acést'a prin cuprinsulu seu celu usioru si interessantu e menita a fi unu felu de scóla mai cu séma pentru femeile romane. Dintr'alte ne tinemu de datorintiá a o recomandá de nou familiorulu romane, adaugendu pe cuventulu redactiunei, ca cu cátu imbratisiarea foii va fi mai caldurósa, cu atât'a si form'a si cuprinsulu eii voru deveni din ce in ce mai multiemitóre. —

Buciumulu aduce in 3. sfo poesia nefinita inca, supra-crisa: Plángerea sántei Manastiri a Silvasiului in Eparchi'a Haticgului din Prislopii, o poesia cu atât'a mai momentósa, cáci ne 'nfacisiéza tabloulu aceloru timpuri, cându b'eric'a resaritena si crestini eii din Transsilvani'a trecura inca odata prin er'a Deciana si Diocletianiana. O recomandamú atentiunei on. publicu, si ne rezervámu a ne re'ntórce la dens'a, cându o vomu avé tota gat'a dinainte-ne. — Acelasi dinariu aduce totu in partea sea literaria unu ciclu de articuli „despre Daci“, cari merita a fi cititi de ori ce literatu romanu.

Corespondintiá.

DD. G. P. si M. B. in Pest'a. Numerulu reclamatu Vi-s'a tramisu a dóu'a óra.